

ПРЕДГОВОР

Навршило се шездесет година од оснивања Библиотеке у Медвеђи, чиме је реализована дуго планирана замисао упорних и истрајних Медвеђана да књига коначно добије кров над главом, да се путем писане речи развија култура једне средине, оформи културно језгро и окупљалиште учених, образованих и виђенијих личности ондашњег времена. Иако се идеја о њеном оснивању јавила недуго по завршетку Другог светског рата реализована је тек 1964. године недуго након што је донесена одлука о покретању Народног универзитета „Васо Смајевић“ у Медвеђи. Образовна и васпитна делатност јавног универзитета и тада се, као и данас, сматрала незамисливом без рада библиотеке која је читаоцима, студентима и истраживачима понудила потребне књиге, штампу и рукописе. У првим деценијама свога постојања, Библиотека није радила као самостална установа већ је своју делатност изводила у оквиру Народног универзитета, као једина јавна библиотека на подручју општине Медвеђа.

У деценијама после оснивања, Библиотека у Медвеђи прошла је цикличан развојни пут до обављања своје примарне делатности и деловања као самостална установа. Најпре су основане месне читаонице, читаоничке секције и групе, културно-уметничка друштва и Савез културно-просветних радника у Медвеђи и околним селима, а потом је, у саставу Народног универзитета, почела са радом библиотека као образовно-васпитна институција за омладину и одрасле. Нешто више од три деценије касније укинут Народни универзитет (1995) док је Библиотека у Медвеђи наставила самосталан рад на начин да је главна библиотечко информациона заменила културно-уметничку делатност. Ослушкујући даље потребе корисника, окупљајући читалачку публику, приређујући бројне манифестације, предавања, биоскопске представе и набављајући књиге и штампу, године 1995. започела је и примарна библиотечка делатност, овога пута у просторијама Дома културе (Културног центра) у Медвеђи.

Делећи судбину народа и простора на ком је основана, Библиотека у Медвеђи и данас представља задовољавајући научни храм - културни и информациони центар локалне заједнице југа Србије. То је установа културе

највишег ранга која сакупља и чува културно наслеђе и у великој мери унапређује квалитет живота у средини. Поред тога, шири планиране активности, уз несебичну помоћ Министарства културе, Народне библиотеке Србије, Матичне библиотеке Радоје Домановић у Лесковцу и општине Медвеђа.

Скроман књижни фонд, који је крајем шездесетих година бројао свега 4.000 књига, данас је нарастао на више од 45.000 књижних јединица које су распоређене у завичајном, позајмном, дечјем и одељењу стране књиге. Библиотечки фондови у потпуности задовољавају информативне, образовне и културне потребе свих категорија становништва и додатно се промовишу посредством пригодних књижевних вечери, које је Библиотека настојала да организује једном месечно и на тај начин публици представи ауторе из општине и читаве земље.

У време дигиталне револуције, Библиотека је својим корисницима омогућила и квалитетнију услугу ослањајући се на најсавременије технологије, интернет сајт и друге активности у оквиру друштвених мрежа. На тај начин, корисници су били редовно информисани о програмским активностима и манифестацијама. Библиотечке услуге додатно су биле употпуњене и проширене реализацијом пригодних књижевних вечери, промоција, предавања, програма за децу и трибина.

Дуги низ година у Библиотеци су спровођене и активности намењене упознавању гостију са фондом књиге на страном језику. Поред књига на албанском језику библиотека поседује и Руски кутак, где се чувају дела руских писаца, чиме су посетиоци у могућности да се подробније упознају са богатом руском књижевношћу, нарочито класицима, који заузимају једно од најзначајнијих места у светској литератури. Од читаонице и књижница, општинска библиотека у Медвеђи данас представља установу која делује у складу са свим правилима савременог библиотечког пословања. Уз то је носилац највећег броја културних садржаја у локалној заједници и организатор културног живота града и околних села.

Због свести о немерљивом вишедеценијском доприносу општинске библиотеке у Медвеђи у креирању културно просветних прилика и додатном образовном уздизању становника Горње Јабланице, настала је и научна монографија *Библиотека „Петар Петровић Његош“ у Медвеђи – 60 година у Горњој Јабланици (1964-2024)*. Монографија представља хронолошки преглед развоја библиотечке делатности у Горњој Јабланици од првих чи-

БИБЛИОТЕКА ПЕТАР ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ У МЕДВЕЂИ

---

60 ГОДИНА У ГОРЊОЈ ЈАБЛАНИЦИ (1964 – 2024)

таоница и књижница до данашњег дана, као и осврт на савремену културну историју Медвеђе и Горње Јабланице. Написана је на основу истраживања и изучавања историјата библиотеке, као и документационе и библиотечке грађе похрањене у библиотеци, на основу необјављених докумената из Војног архива, објављених историјских извора, штампе и релевантне научне литературе. Монографија садржи интересантне прилоге, табеле и фотографије које представљају својеврсна сведочанства о духовном и културном колориту заједнице којој је припадала и припада Библиотека у Медвеђи. Руководећи се тематско-хронолошким принципом у монографији су описани историјат библиотеке, књижни фондови, одељења, библиотекари и радионице због чега са сигурношћу можемо рећи да представља својеврстан научни омаж вишедеценијском раду и овогодишњем значајном јубилеју - 60 година од оснивања и постојања Библиотеке „Петар Петровић Његош“ у Медвеђи.